

Oslo, 18.10.2012

Til Stortinget Utenriks- og forsvarskomite vedr. budsjettføring 2012

Kapittel 166 Miljø og bærekraftig utvikling, Ny post 74 Fornybar energi

Naturvernforbundet mener det er bra at store deler av energibistanden nå samles under en budsjettpost. Dette muliggjør bedre styring av og kontroll med resultatene av energibistanden. Det er en rekke utfordringer ved å måle resultater fra energibistanden.

Energy+ utvikles som en viktig del av norsk energibistand, og skal bidra til økt energitilgang med minst mulig klimagassutslipp, og uten bruk av fossil energi. Energy+ har gitt norsk energibistand en ny dynamikk der man går fra enkeltprosjekter til en sektorvis og resultatbaserte tilnærming. Basert på erfaringer fra REDD+ er spørsmålet om hvordan man måler resultatoppnåelse avgjørende.

Naturvernforbundet mener det er god grunn til å skille mellom rapportering på klima og utbetalinger. Utbetalingene bør ikke knyttes til klimagassutslipp i forhold til en baseline, men baseres på konkrete oppnådde resultater (antall husstander med tilgang på elektrisitet, andel fornybar energi i miksen eller redusert bruk av biomasse til matlaging el.) Ved å belønne konkrete resultater på energitilgang, fornybar el produsert og energieffektivisering, så belønner man den samfunnsstillingen som trengs for i praksis å føre en klimavennlig og utviklingsvennlig energipolitikk.

Naturvernforbundet har også merket seg økte bevilgninger til fornybar energi forøvrig. Vi ser frem til at det utarbeides kriterier for fornybar energibevilgninger. Naturvernforbundet ser også et behov for å skille klarere mellom bistand og kommersielle investeringer. Gjennom Norfund og SN-power erverver Norge betydelige eierandeler i energiselskap i Sør.

Norsk energibestand har blitt betydelig og det er nå mulig å samordne de ulike virkemidlene der:

- Energy+ gir bidrag til endringer i rammevilkår for en hel sektor
- Norfund og SN-power bidrar med kommersielle investeringer
- Norsk energibistand for øvrig konsentreres om energieffektivisering og energitilgang for de fattigste (rene kokeovner, el til lys og elektronikk, kjøling av mat etc)

Naturvernforbundets forslag til merknad:

Komiteen mener det er en utvikling i positiv retning av energibistand samles under en egen budsjettpost. Det er viktig at fattigdomsorienteringen styrkes i norsk energibistand, og at den norske innsatsen bygger opp under FN-initiativet Sustainable Energy for All. Regjeringen må etablere tydelige skiller mellom bistand og kommersielle investeringer i energibistanden.

Del 3 spesielle tema, kapittel 11 – Rapport om samstemt politisk utvikling for 2012

Naturvernforbundet mener rapporten ikke gir noe egnet bilde over i hvilken grad retningslinjer for næringslivet ivaretar norske mål for økonomisk og sosial utvikling, men framstår som en generell «skryteliste» over norske energiprojekter ført i pennen av Utenriksdepartementet. Rapporten er svært utydelig på hva målsettingene for det norske utviklingsarbeidet innen energisektoren er, dermed blir det nærmest umulig å vurdere om næringslivspolitikken er samstemt med utviklingsinnsatsen, og om virkemidlene er de riktige. Resultater blir omtalt i svært vage former. Rapporten behandler ikke Statens Pensjonsfond Utland (SPU) fordi det ikke regnes som et instrument i utviklings- eller utenrikspolitikken, men med den store investeringsporteføljen SPU står

for er det viktig at det sikres at SPU ikke undergraver mål i utviklingspolitikken. Rapporten behandler heller ikke norsk oljevirksomhet, noe som er en alvorlig svakhet.

Naturvernforbundets forslag til merknad:

Komiteen ber regjeringen om i framtida å engasjere en uavhengig part til å utarbeide meldinger om samstemthet i norsk utviklingspolitikk. Det må framkomme tydelig hva som er de utviklingspolitiske målene innenfor det aktuelle feltet, slik at det er mulig å vite hvilke resultater som skal vurderes, og sammenholde disse med etablerte målsetninger. Når samstemthet i norsk bistand skal vurderes må SPUs investeringer inkluderes, og det samme må også norsk oljevirksomhet.

Olje for Utvikling (Vi klarer ikke å identifisere noe sted i statsbudsjettet der dette programmet kommer fram)

Midlene Norge bruker på programmet Olje for Utvikling (OfU) kommer ikke tydelig fram i Statsbudsjettet, men fordeles etter det vi kan se på de ulike regionbevilgningene. I følge OfUs årsrapport 2011 ble det da brukt 291 150 000 i programmet. Av dette gikk 19 860 000 til norsk sivilsamfunn. Oljebistanden går til land med svake demokratiske strukturer, med store miljøutfordringer fra oljesektoren, og der gjennomslagskraften i beslutningsprosessene er liten. Sivilt samfunnsorganisasjoner i Sør får gjennom samarbeid med norske partnere mulighet til å bygge kapasitet på å stille krav til utvikling av oljesektoren, og ha en vaktbikkjerolle, og denne rollen understrekes også som viktig av OfU.

Naturvernforbundets forslag til merknad:

Komiteen ber regjeringen gjøre det årlige nivået på programmer som OfU tydelig i Statsbudsjettet. Komiteen ber også regjeringen øremerke 10 % av midlene under Olje for Utvikling til sivilsamfunnsorganisasjoner.

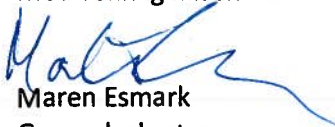
Reell deltakelse for sivilsamfunnsorganisasjoner i samfunnsdebatten om Nordområdene

Global oppvarming og rask industriell utvikling fører til stort press på natur og på tradisjonelle leveveier i Nordområdene. Industriene som ønsker tilgang til ressursene i Nordområdene består av store selskaper innen shipping, bergverk og petroleumsindustri med nær kontakt med sine lands myndigheter. De har tilgang til informasjon om beslutningsprosesser – ofte før de er igangsatt – og de har tilgang til de politikere og det embetsverk de vil påvirke. En bærekraftig og sosialt akseptabel utvikling i Nordområdene krever deltagelse fra dem som er berørt. De sentrale beslutningstakerne er helt avhengig av denne deltagelsen for å unngå avgjørelser som får store negative konsekvenser for folk og for natur. Norge har tradisjonelt tatt slike hensyn alvorlig, både i utformingen av nasjonal politikk, i bistandspolitikken og i internasjonalt forvaltningsarbeid. Nordområdene Norges storsatsing – utenrikspolitisk, næringsmessig og innen forskning. Norge må derfor ta sin del av ansvaret for at det sivile samfunn har mulighet til å bli hørt gjennom å øke bevilgningene til frivillige organisasjoners arbeid med Nordområdespørsmål.

Naturvernforbundets forslag til merknad:

Komiteen ber regjeringen om at det øremerkes midler til deltakelse fra sivilsamfunnsorganisasjoner til deres arbeid med Nordområdespørsmål, etter mønster fra OfU.

Med vennlig hilsen

Maren Esmark
Generalsekretær
Naturvernforbundet